

KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
Sektörel Risk Analizi

YAZAR

Dr. Erdinç BALLI

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7354-06-6

Kitap Adı

Konaklama İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği
Sektörel Risk Analizi

Yazar

Dr. Erdiç BALLI

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

BUS033070

DOI

10.37609/akya.396

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Çoğu iş yerinde, çalışan insanların yaralanmalarına ve hastalanmalarına neden olabilecek tehlikeler bulunabilmektedir. Birçok insan, engellenebilecek ve hukuken de engellenmesi zorunlu olan iş kazaları ve meslek hastalıklarından dolayı yaşamını yitirmekte veya engelli hale gelmektedir. Bu kaza ve hastalıklardan çalışanın kendisi ve yakın çevresi acılar çekmekte ve işletmeler de olumsuz etkilenmektedir.

Son elli yıldır hızla gelişen ve büyüyen turizm sektörü, ülke ekonomilerine katkıları ile her geçen gün daha fazla ön plana çıkmaktadır. Bu gelişmelere paralel, turizmde faaliyet gösteren işletmelerin ve çalışanlarının sayıları da artmaktadır. Turizm sektöründe, farklı işletme türleri faaliyet göstermektedir. Bu işletmelerin önemli bir kısmını da, konaklama işletmeleri oluşturmaktadır. Konaklama işletmeleri en temelde, konaklama ve yeme içme hizmeti sunan işletmelerdir. Günümüzde konaklama işletmeleri bu asgari nitelikleri yanında; ulusal ve uluslararası düzeylerde konferans salonları, banket ve ziyafet salonları, kuaför, eşya satış yerleri ve sağlıklı yaşam faaliyetleri gibi çok amaçlı bölümler ile aynı bina içinde hizmet verir duruma gelmiştir. Bu nedenle konaklama işletmeleri çok çeşitli mal ve hizmetlerin üretildiği işletmeler haline gelmiştir. Bu işletmeler arasında başta oteller olmak üzere küçük ve büyük birçok işletme faaliyet göstermektedir. Bu işletmeler faaliyetleri sırasında gerek doğrudan tam zamanlı veya yarı zamanlı gerekse de geçici sözleşmeli birçok çalışana istihdam sağlamaktadır. Bu konaklama işletmeleri müşterilere gün içerisinde 24 saat yüksek standartta hizmet sunulurken, çalışma süreleri uzun ve hızlı tempolu olabilmektedir. Bu ürün çeşitliliği, hızlı ve uzun çalışma saatleri, gerekli önem verilmediğinde ve tedbirler alınmadığında beraberinde güvensiz ve sağlıksız çalışma ortamlarını getirebilmektedir. Bu durum çalışanları ve işi direk veya dolaylı olarak da olumsuz etkileyebilmektedir. Bu bağlamda, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı sağlamak, çalışanların refahına, moraline ve üretkenliğine katkıda bulunduğu gibi işletme performansını da etkilemektedir.

Çalışma ortamlarında çalışanın sağlığını ve üretimi olumsuz etkileyecek, bozacak riskler bulunmaktadır. İş sağlığı ve güvenliğinde amaç; çalışma ortamlarındaki bu riskler oluşmadan önce tespit edilerek engellenmesi yoluyla, sağlıklı ve güvenli çalışma ortamlarının oluşturulmasıdır. Bu nedenle iş sağlığı ve güvenliği konusunun önemsenmesi, araştırılması, bilinmesi ve uygulamalarının desteklenmesi, çalışanlar için önemli olduğu kadar işverenler ve devlet için de önemlidir.

Bu önem doğrultusunda bu kitapta konaklama işletmeleri özelinde iş sağlığı güvenliği konusu işlenmiştir. Konaklama işletmelerinin özellikleri ve çalışma koşulları tanıtılmış, iş sağlığı ve güvenli kavramı, tarihsel gelişimi ve ilgili mevzuata değinildikten sonra iş sağlığı ve güvenliğini bozabilecek riskler ve etmenler incelenmiştir. Kitabın devamında, alan yazın incelenerek ve uzmanların görüşlerine başvurulmuş konaklama işletmelerindeki risklerin analizinde kullanılabilir bir risk kontrol listesi hazırlanmıştır. Hazırlanan bu listedeki risklerin gerçekleşme olasılığı ve gerçekleştiğinde şiddeti uzman kişilere sorularak risk derecelendirmesi yapılmış ve konaklama işletmelerinde olası risklerin haritasını çıkarılmış ve bu kapsamda önerilerde bulunulmuştur. Bu kitap, konaklama işletmelerindeki iş sağlığı ve güvenliği alan yazınına katkı sağlayacağı gibi konaklama işletmelerinin yöneticilerine, çalışanlarına ve ilgili kişilere iş sağlığı ve güvenliği konusunda rehberlik edecektir.

Bu kitabın, birçok değerli kişinin katkısı olmadan gerçekleşmesi mümkün değildi. Doktora kapsamında verdiği İnsan Kaynakları Dersi sırasında, iş sağlığı ve güvenliği konusunun önemini anlatan ve konuya ilgi duymamı sağlayan ayrıca, bilgi ve tecrübelerinden çok şey öğrendiğim, danışmanım sayın Prof. Dr. Ayşehan Çakıcı'ya tüm içtenliğimle teşekkür ederim. Turizm eğitimine başladığım ilk günden itibaren ve kitabın yazılma döneminde benimle bilgi ve birikimlerini paylaşan, bana her türlü desteği veren ve her zaman yol gösterici olan sayın Prof. Dr. Celil Çakıcı'ya ve Prof. Dr. Kemal Birdir'e teşekkürlerimi sunarım.

Turizm İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Dersi'ni vermeye başladığım ilk günden itibaren bana her türlü desteği veren, görev yaptığı otele öğrencilerimi defalarca ağırlayarak konu ile ilgili uygulamaları gösteren ve bu kitabın yazımı sırasında bilgi ve tecrübelerini paylaşan ayrıca, kitabın saha araştırması kısmında katılımcılara ulaşmamda ikili ilişkilerini kullanarak yardımcı olan Sheraton Grand Adana Hotel İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı sayın Erhan Çiçektaş'a teşekkürlerimi sunarım.

Saha uygulaması kısmında, bana her türlü desteği sağlayan görüşlerini paylaşan konunun uzmanlarına ve vakit ayırıp anket sorularını cevaplayan tüm katılımcılara da ayrıca teşekkür ederim.

Erdinç BALLI

Adana, 2021

İÇİNDEKİLER

I. Bölüm Giriş	1
II. Bölüm İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramı	7
2. 1. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tanımı	7
2. 2. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amacı	9
2. 3. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Önemi	9
2. 4. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi	11
2. 5. İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı	14
2. 5. 1. İlgili Uluslararası Sözleşme ve Bildirgeler	15
2. 5. 2. İlgili Kanunlar	16
2. 5. 3. İlgili Yönetmelikler ve Tebliğler	17
2. 5. 4. Mevzuat Kapsamında Yükümlülükler.....	18
2. 5. 5. Mevzuat Kapsamında Meslek Hastalığı ve İş kazası Kavramları.....	19
III. Bölüm Konaklama İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği	23
3. 1. Konaklama İşletmelerinde İSG Kapsamındaki Risk Faktörleri	26
3. 1.1. Birey ve Davranışlarına Bağlı Risk Faktörleri.....	26
3. 1.1.1. Kişisel Unsurlar	27
3. 1.1.2. Fizyolojik Unsurlar	31
3. 1.1.3. Psikolojik Unsurlar	32
3. 1.2. Ortam/ Çevreye Bağlı Risk Faktörleri	35
3. 1.2.1. İş Yerlerindeki Fiziksel Risk Etmenleri	35
3. 1.2.2. İş Yerlerindeki Kimyasal Risk Etmenleri.....	41
3. 1.2.3. İş Yerlerindeki Biyolojik Risk Etmenleri	43
3. 1.2.4. İş Yerlerindeki Ergonomik Risk Etmenleri.....	46
3. 1.2.5. İş Yerlerindeki Mekanik Risk Etmenleri	47
3. 1.2.6. İş Yerlerindeki Üretim Organizasyonlarına Bağlı Risk Etmenleri.....	49
3. 1.3. Umulmadık Olaylara Bağlı Risk Faktörleri.....	53
IV. Bölüm Konaklama İşletmelerinde İş Kazaları Ve Meslek Hastalıkları	55
4. 1. Konaklama İşletmelerinde İş Kazaları.....	55
4. 2. Konaklama İşletmelerinde Meslek Hastalıkları	61
V. Bölüm Risk Yönetimi	65
5. 1. Risk Değerleme Ve Analizi.....	66
5. 2. L Tipi Matris	68
VI. Bölüm Konaklama İşletmelerinde Risk Analizi	73
6. 1. Risk Derecelerine Göre Analizler.....	79
6. 2. Faaliyet Alanlarına Göre Analizleri	84
VII. Bölüm Değerlendirme	97
Kaynakça.....	101
Ekler	115
Ek 1	115
Ek 2	127

KISALTMALAR

BSI	: İngiltere Standartlar Enstitüsü
ÇASGEM	: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi
ÇSGB	: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
HSE	: İngiltere Sağlık ve Güvenlik Başkanlığı
ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
İK	: İş Kanunu
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
İSGK	: İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
İSGM	: İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğüne
İŞGÜM	: İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi Müdürlüğü
ISO	: Uluslararası Standartlar Örgütü
KİSH	: Kas İskelet Sistemi Hastalıkları
OHSC	: Hon Kong İş Sağlığı ve Güvenliği Komisyonu
OSHA	: Amerika İş Sağlığı ve Güvenliği Örgütü
OSHA - EU	: Avrupa Birliği İş Sağlığı ve Güvenliği Komisyonu
OSHC	: İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi (Filipinler)
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurulu
SHSA	: Servis ve Ağırlama Güvenliği Örgütü
SSGSSK	: Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu-
TİSK	: Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
TUİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TURSAB	: Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği
USD	: Amerikan Doları
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
WTO	: Dünya Turizm Örgütü

KAYNAKÇA

- Akbal A., Erođlu P., Yılmaz H., ve Tutkun E. (2012). Mesleki maruziyetler ve kas iskelet sistemi bulguları, *Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Bilimleri Dergisi*, 15 (3), 73-76.
- Akdur R, Çöl M, Işık A, İdil A, Durmuşoğlu M, ve Tunçbilek A. (1998). *Halk sağlığı*. I.Baskı, Ankara.: A.Ü.T.F. Antıp A.Ş. Yayınları.
- Aliosmanođlu, Ç., Aliosmanođlu, İ., Kapan, M., Böyük, A., ve Önder, A. (2011). Yanık yoğun bakımda elektrik çarpması nedeniyle izlenen çocukların takip ve tedavi sonuçları. *Dicle Tıp Dergisi*, 38 (2), 170-173
- Altan Ö. Z. (2011), "İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku", Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 79, s. 190, Eskişehir: Web Ofset.
- Altinel, H. (2015). *İşçi sağlığı ve iş güvenliği*. Ankara: Detay Yayınları.
- American Society of Heating, Refrigerating and Air-Conditioning Engineers (ASHRAE) (2010). *ANSI/AHSRAE Standard 55-2010 – Thermal Environmental Conditions for Human Occupancy*. ASHRAE Publications <https://www.ashrae.org/technical-resources/bookstore/standard-55-thermal-environmental-conditions-for-human-occupancy> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Arpa M. (2019). *İş kazalarında yaralanma çeşitleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü İniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Adli Tıp Anabilim Dalı. Malatya
- Aybek A., Güvercin Ö. ve Hurşitoğlu Ç. (2003). Teknik personelin iş kazalarının nedenleri ve önlenmesine yönelik görüşlerinin belirlenmesi üzerine bir araştırma. *KSÜ Fen ve Mühendislik Dergisi*, 6(2), 91-100.
- Ay, L. ve Ay, G. (2019). Türk hukukunda yürütme organının düzenleme yetkisi ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi. *Anayasa Yargısı*, 36, 1, 105–138
- Aydın F. (2010). *İş sağlığı ve güvenliğinin hemşirelerin tükenmişlik düzeyleri üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,İzmir.
- Aydın M. (1990). *Örgün eğitimin iş kazaları üzerindeki etkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Kazaları Araştırma ve Önleme Enstitüsü, Ankara.
- Babalık F. C., 2005.*Mühendisler İçin Ergonomi İşbilim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Baradan S. (2006). Türkiye inşaat sektöründe iş güvenliğinin yeri ve gelişmiş ülkelerle kıyaslanması. *DEÜ Mühendislik Fakültesi Fen ve Mühendislik Dergisi*,8;1, 87-100.
- Bilir N. (2004). *İş sağlığı ve güvenliği*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Bilir N. (2008). Çalışanların sağlığının korunmasında holistik "tümelci" yaklaşım. *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, 8(37), 4-19.
- Braham, B. J. (1998). *Stres yönetimi. Ateş altında sakin kalabilmek*. (Çev.: Vedat G. Diker). İstanbul: Hayat Yayınları.
- British Safety Council (2002). *Accident Prevention*, GS01,V2/09/01 <https://www.britsafe.org/training-and-learning/find-the-right-course-for-you/informational-resources/what-is-coshh/> (Erişim Tarihi:18.02.2020)

- British Standard Institutions. (2007). *Occupational health and safety management systems – Requirements*.<https://bsigroup.com/en/ProductDetail/?-pid=000000000030148086> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Blakley, B., McDermott, E. ve Geer, D. (2001). *Information security is information risk management*. In Proceedings of the 2001 Workshop on New security Paradigms (pp. 97-104). ACM.
- Blank, D. L., ve Fenton, J. W (1989). *Early employment testing for marijuana: Demographic and employee retention patterns*. İçinde S. W Gust ve J. M. Walsh (Eds.), *Drugs in the workplace: Research and evaluation data* (National Institute on Drug Abuse Research Monograph No. 91, pp. 139-150). Washington, DC: U.S. Government Printing Office.
- Boyacıoğlu, M. A. (2002). Operasyonel risk ve yönetimi. *Bankacılar Dergisi*, 43, 51-67.
- Camkurt, M. Z. (2006). İş kazalarının nedenleri. *Sosyal Güvenlik Dünyası*, 36. <http://www.camkurt.com/makale003.html> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Camkurt, M. Z. (2007). İşyeri çalışma sistemi ve iş yeri fiziksel faktörlerinin iş kazaları üzerindeki etkisi. *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 20 (6) , 80-106.
- Camkurt, M. Z. (2013). Çalışanların kişisel özelliklerinin iş kazalarının meydana gelmesi üzerindeki etkisi. *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 24(6),70-101.
- Can H , Akgün A, ve Kavuncubaşı S, (2001). Kamu ve özel kesimde insan kaynakları yönetimi. 4 Ankara:Pano Ofset,
- Can Ö. S. (2020). Zehirlenme. Ankara Üniversitesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD Ders notları. https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/55652/mod_resource/content/0/Zehirlenmeler%20-%20Doc.%20Dr.%20Ozlem%20S.%20Can%20-A%-C3%9CTF%20Anestezi%20ve%20Rean%20AD.pdf (Erişim Tarihi:28.10.2020)
- Celbiş, O. ve İşcan M.Y. (2016). *Adli bilimler kimlik, yeniden yapılandırma ve ölüm*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Cerev, G. ve Yıldırım, S. (2018). Çalışanların kişisel özelliklerinin iş kazası ve meslek hastalıklarına etkisi üzerine bir inceleme. *Fırat Üniversitesi İİBF Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(1), 53-72.
- Ceylan, H. ve Başhelvacı, V.S. (2011). Risk değerlendirme tablosu yöntemi ile risk analizi: bir uygulama. *International Journal of Engineering Research and Development*, 3(2), 25-33.
- Cleveland, J.N., O'Neill, J.W., Himelright, J.L., Harrison, M.M., Crouter, A.C., ve Drago, R., (2007). Work and family issues in the hospitality industry: perspectives of entrants, managers, and spouses. *J. Hosp. Tour. Res.* 31 (3), 275–298.
- Coşkun, B. (2007). *Türkiye’de işçi ve işverenlerin, iş sağlığı ve güvenliği açısından görev ve sorumlulukları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Cüceloğlu, D. (1994). *İnsan ve davranışı. psikolojinin temel kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çakır, H. A. (2015). *Turizm endüstrisinde çalışan mutfak personelinin psikosozal risk algıları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

- Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, İzmir.
- Çalık İ, ve Demir O. (2015). İş sağlığı ve güvenliği kapsamında konaklama ve yiyecek-içecek iş yerlerinde psikososyal riskler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8,(41). 1170-1177.
- Çallak Kallem F. (2015). *Adli otopilerde kesici delici alet yaralanmaları*. Uzmanlık tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı., Aydın.
- Çetinkaya, B. (2019). *Terimler ve işlemlerle ön büro hizmetleri*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Çiçek, Ö., ve Öçal, M. (2016). Dünyada ve türkiye’de iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi. *Emek ve Toplum*, 106-129.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı [ÇSGB], (1998). *İşçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili genel bilgiler*. Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İşçi Sağlığı Daire Başkanlığı Yayınları.
- Crouch, D. J., Webb, D. Q, Peterson, L. V, Buller, P. F, ve Rollins, D. E. (1989). *A critical evaluation of the Utah Power and Light Company’s substance abuse management program: Absenteeism, accidents and costs*. İçinde; S. W Gust ve J. M. Walsh (Eds.), *Drugs in the workplace: Research and evaluation data* (National Institute on Drug Abuse Research Monograph No. 91,169-194). Washington, DC: U.S. Government Printing Office.
- Dağ M. A. (2011). *Park Elektrik Siirt Madenköy Bakır İşletmesindeki iş güvenliği uygulamaları ve risk değerlendirmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana
- Demirdelen, D. (2013). *Yöneticilerin kariyer tatminine ilişkin görüş ve algılamaları: Antalya’da 5 yıldızlı otel işletmelerinde bir araştırma*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi SBE. Sakarya.
- Dempsey, P. G.,ve Filiaggi, A. J. (2006). Cross-sectional investigation of task demands and musculoskeletal discomfort among restaurant wait staff. *Ergonomics*, 49(1), 93-106.
- Dinçer Ö. (2016). *Restaurant sektöründe yaşanan iş kazalarını önlemede iş sağlığı ve güvenliğinin önemi ve risk analizlerinin yapılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Erdoğan, S., Doğan, M., Yılmaz, İ., Güllü, M., Baybura, T., Ulu, M., ve Şişe, Ö. (2007). Afyonkarahisar il merkezi karayolu trafik gürültü haritasının hazırlanması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 7(2), 151-164.
- Ersoy A. D. ve Bayraktar O. (2017). Stresli kişilik yapısı ile iş kazasına yatkınlığı arasındaki ilişkiye yönelik bir araştırma. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (31), 471-482.
- Esquirol, Y., Bongard, V., Mabile, L., Jonnier, B., Soulat, J.M., ve Perret, B., (2009). Shift work and metabolic syndrome: respective impacts of job strain, physical activity, and dietary rhythms. *Chronobiol. Int.* 26 (3), 544–559.
- European Agency for Safety and Health at Work. (OSHA-EU) (2007) . *Expert forecast on Emerging Biological Risks related to Occupational Safety and Health*. ht-

- tps://osha.europa.eu/en/publications/report-expert-forecast-emerging-biological-risks-related-occupational-safety-and-health (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- European Agency for Safety and Health at Work (OSHA-EU) (2008a). Protecting workers in hotels, restaurants and catering. *Factsheets*, 79. <https://osha.europa.eu/en/publications/report-protecting-workers-hotels-restaurants-and-catering> (Erişim Tarihi:20.03.2020)
- European Agency for Safety and Health at Work. (OSHA-EU) (2008b), E-Fact 26 Dangerous substances in HORECA, <https://osha.europa.eu/en/publications/e-facts/efact26/view>,(Erişim Tarihi:22.02.2020)
- European Agency for Safety and Health at Work. (OSHA-EU) (2011). Innovative solutions to safety and health risks in the construction, healthcare and HORECA sectors. <https://osha.europa.eu/en/publications/innovative-solutions-safety-and-health-risks-construction-healthcare-and-horeca-sectors/view> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Felekoğlu B. ve Özmehtmet Taşan S. (2017). İş ile ilgili kas iskelet sistemi rahatsızlıklarına yönelik ergonomik risk değerlendirme: Reaktif/proaktif bütünlük bir sistematik yaklaşım. *Journal of the Faculty of Engineering and Architecture of Gazi University*, 32 (3), 777-793.
- Gamgam, Z. (1994). *İşçi sağlığı ve iş güvenliği*. Ankara: Şeker-İş Yayınları, Yayın No:81.
- Gaydos, M., Bhatia R., Morales A., Lee P. T., San Liu S., Chang C. Ve Minkler, M. (2011). Promoting health and safety in San Francisco's Chinatown restaurants: findings and lessons learned from a pilot observational checklist. *Public Health Reports*, 126(Supplement 3), 62-69.
- Gerek, N.,(2006). *İşçi Sağlığı ve iş Güvenliği*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları,
- Gerek N. (1998). *Türkiye'de işçi sağlığı ve iş güvenliği*. Ankara:Türk Metal Sendikası Yayınları,
- Gjorgjeska, B. (2011). *Methodology for measuring the occupational health and safety risks in tourism companies*. In: 2nd Biennial International Scientific Congress, The influence of tourism on economic development, 27-29.04.2011, Skopje, R. Macedonia.
- Grimaldi, J. V. ve Simonds R. H., (1975). *Safety management*. Newyork: Richard D. Irwin Inc.,
- Gözler. K. (2008). Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri. <http://www.anayasa.gen.tr/yuodi.htm> (Erişim Tarihi:18.08.2020)
- Güllü, A. ve Sarıkaya, M. (2009). İş hayatına yeni başlayacak olan gençlerin iş sağlığı ve güvenliğine bakışı. *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, 9(43), 19-22.
- Güney, S. (1992). İş kazalarının davranışsal boyutları. *U.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*,13 (2).
- Güzel, A., Okur, Rıza A. ve Caniklioğlu, N. (2012). *Sosyal güvenlik hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (EFILWC) (2004). *EU hotel and restaurant sector: Work and employment conditions*, *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions*, http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_files/pubdocs/2003/98/en/1/

- ef0398en.pdf (Erişim Tarihi: 09/10/2020).
- Heads of Workplace Safety Authorities (HWSA). (2010). *Managing health and safety in food retail; A handbook for the franchise industry*. <https://content.api.worksafe.vic.gov.au/sites/default/files/2018-06/ISBN-Managing-health-and-safety-in-food-retail-handbook-for-franchise-industry-2010-10.pdf> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Health and Safety Authority (HSA), (2019). Safe hospitality: Safety, health ve welfare in hotels, restaurants, catering ve bars. https://www.hsa.ie/eng/Your_Industry/Catering_and_Hospitality/Hospitality_General/
- Health and Safety Executive [HSE].(2017a). *Safe use of cleaning substances in the hospitality industry*. <https://www.hse.gov.uk/pubns/cais22.htm> (Erişim Tarihi:21.04.2020)
- Health and Safety Executive [HSE]. (2017b). *Management of Spa Pools,Controlling the Risks of Infection*. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/585108/Management_of_Spa_Pools_controlling_the_risk_oof_infections_Part_1.pdf (Erişim Tarihi:21.04.2020)
- Hubbard, D. W. (2009). *The failure of risk management: Why it's broken and how to fix it*. Newyor: John Wiley ve Sons.
- International Labor Organization.[ILO].(2020). *Safe work. Global estimates of fatal work-related diseases and occupational accidents*, World Bank Regions
- International Labor Organization.[ILO].(2020). *World statistic*. https://www.ilo.org/moscow/areas-of-work/occupational-safety-and-health/WCMS_249278/lang--en/index.htm (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- International Organization for Standardization, ISO, (2009). *Risk management—Principles and guidelines*. <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:31000:ed-1:v1:en> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- İlhan, M, N., Gözükar, M, ve Aksu, E. (2017). Turizm sektöründe iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili sorunlar ve çözüm önerileri. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2 (2), 1-8.
- İmanc, C., (2014). *Döküm atölyelerinde termal konfor şartlarının incelenmesi*. İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlık Tezi, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Juntarawijit, C., 2019. Peak expiratory flow rate and chronic respiratory symptoms among restaurant workers: a cross-sectional study from Thailand. *F1000 Research* 8, 1429–1437.
- Kaplan M. ve Kaplan, M. Ç. (2019). Türkiye’de çalışanların demografik özelliklerinin iş kazalarına etkilerinin analizi. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 74-89.
- Kavurmacı, A. ve Demirdelen D., (2015). *Turizm Sektöründe İşçi Sağlığı ve Çalışan Güvenliği*, 1. Avrasya Uluslar arası Turizm Kongresi, Konya
- Kaynak,T. (2000). *İnsan kaynakları yönetimi*. (2. Baskı). İstanbul: Dönence Basım ve Yayın.
- Kenya Ministries of Health and Intra Health International. (2013). *Report of the Occu-*

- pational Safety and Health Risk Assessment*. MsOH, Nairobi, Kenya
- Kılıç, Ö. (2005), *İş sağlığı ve güvenliği, yönetim sistemleri ve risk değerlendirme metodolojileri*. TİSK Yayınları No:246.
- Kılıç, Ö. (2014). *Risk değerlendirmesi*. Ankara: TİSK Yayınları No:338
- Kocabaş, F., Aydın, U., Canbey Özgüler V., İlhan Mn. Demirkaya S., Ak N. ve Özbaş C. (2013) Çalışma ortamında psikososyal risk etmenlerinin iş kazası, meslek hastalıkları ve işle ilgili hastalıklarla ilişkisi. *Sosyal Güvence Dergisi*, 7(14). 28-62
- Koçel T. (2001). *İşletme yöneticiliği*, 8. Bs. İstanbul: Beta Yayınları.
- Koltan, A., Orhon, H. Y., Yılmaz, S., Altay, M., Yılmaz, S., ve Çay, İ. (2010). Risk değerlendirmede kullanılan L tipi karar matrisi yönteminin işçi sağlığına uygunluğunun değerlendirilmesi, *Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi (MSG)*, 10(38).
- Kozak, N., Çakıcı, A. C., Kozak, M. A., Azaltun, M., Sökmen, A. ve Sarıışık, M. (2002). *Otel işletmeciliği*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Körfez, E. P. (2007). İş yeriniz ne kadar ergonomik. *Kariyer ve İş Dünyası Dergisi*, 43, 45-57.
- Krishnan, N. V., (1999). *Safety management in industry*. 3rd edition. Mumbai: Jaico Publishing House
- Kuluçlu, E., (2008). Türk hukuk sisteminde normlar hiyerarşisi ve sayıştay denetimine etkileri. *Sayıştay Dergisi*, 71, 3-22.
- Kuzucuoğlu A. H. (2014). Health-Safety risks and precautions at library and archive buildings, *International Journal of Social Science*, 29, 313-338.
- Lehman, W. E. K. ve Simpson, D. D. (1992). Employee substance use and on-the-job behaviors. *Journal of Applied Psychology*, 77, 309-321.
- McDaniel, M. A. (1988). Does pre-employment drug use predict onthe job suitability? *Personnel Psychology*, 41, 717-729.
- Murray, V., Catchpole, M., Hagenlocher, M., Maini, R., Margarita Montesinos Guevara, C., Roth, C., Sellwood, C., ve Yeung, T., 2017. *Biological risk: epidemics*. In: Poljanšek, K., Marín Ferrer, M., De Groeve, T., Clark, I. (Eds.). Science for disaster risk management 2017: knowing better and losing less. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- National Disaster Management Authority, Government of India. [NDMA]. (2016). *Glossary Biological Disasters*. <https://ndma.gov.in/en/media-public-awareness/disaster/man-made-disaster/biological.html> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Nebel, E.C. (1991). *Managing hotels effectively: Lessons from outstanding general managers*. Newyork: Van Nostrand Reinhold.
- Newbold, J., Management of Spa Pools Controlling the Risks of Infection, HSE, Health Protection Agency, https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/323927/Management_of_Spa_Pools_controlling_the_risk_oof_infections_Part_1.pdf , (Erişim Tarihi: 04/02/2016).
- Nicola, M., Alsafi, Z., Sohrabi, C., Kerwan, A., Al-Jabir, A., Iosifidis, C., Agha, M. ve Agha, R. (2020). The socio-economic implications of the coronavirus pandemic (COVID-19): a review. *Int. J. Surg.* 78, 185–193.

- Normand, J., Salyards, S. D., ve Mahony, J. J. (1990). An evaluation of preemployment drug testing. *Journal of Applied Psychology*, 75,629- 639.
- Nunes, I. L. ve Marques. M.S. (2012). *Applications of fuzzy logic in risk assessment – the RA_X case*. In: Mohammad FA, editor. Fuzzy inference system theory and applications. 21–40 Rijeka: InTech;
- Oberne D. J., (1995). *Ergonomics at work. human factors in design and development*. 3rd Edition. New York : John Wiley ve Sons.
- Occupational Health and Safety Council [OHSC] (2020). *Biological hazards – prevention and personal protection. A practical guide specifically for frontline workers*. http://www.oshc.org.hk/oshc_data/files/HotTopic/CB959E.pdf(Erişim Tarihi:18.02.202)
- Occupational Safety and Health Center [OSHC] . (2020). *OSHO guidelines for hotel the hotel industry*. <http://www.oshc.dole.gov.ph/images/OSH-for-Hotel.pdf> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Olfluoğlu G. ve Uysal F.(2000).vİş Kazaları ve meslek hastalıklarından kaynaklanan psikososyal sorunların dışsal maliyeti. *Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 5 : 4,70-82.
- Olçay, F.Z. (2019). Mutfakta iş sağlığı ve güvenliği. *ABMYO Dergisi*, 53, 21-34.
- Oral Ali , (2002). *Ergonominin tanımı ve amacı*. <http://ali-oral.balikesir.edu.tr/ergonomi/ergon01.html> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Orhun, H. (1989). *İşyerlerinde fiziksel etkenler. İş hekimliği ders notları*. Ankara: Türk Tabipler Birliği Yayını.
- Ovacılı S., (2008). Otellerde iş sağlığı ve güvenliği. *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, 8(37), 44-50.
- Ovacılı, S., (2009). *Ankara'da beş yıldızlı bir otel çalışanlarının sağlık ve güvenlik durumunun ve çalışma koşullarının tespiti*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öngel K. ve Zaloğlu A. (2017). Aile hekimliğinde iş güvenliği. *Klinik Tıp Aile Hekimliği Dergisi*, 9 (4), 42-44.
- Özçer, S. (1988). İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin çağdaş anlamı. *Verimlilik Dergisi 2– Ankara: MPM Yayınları*
- Özel., H. Ç. (2016). *Otelcilik endüstrisi*, içinde. (edt: Akoğlan Kozak, M.) Otel işletmeciliği. Ankara: Detay yayıncılık.
- Pavan Chandra P V, Ananth Ram G, Vinod Kumar B ve Gowtham PVS.(2015). Analysis for response factors of a work station considering issues ergonomically. *IOSR Journal of Mechanical and Civil Engineering*, 12 (6), 37-60.
- Ringdahl, L. H. (1993). *Safety analysis: Principles and practice in occupational safety*. London: Elsevier Science Publishers Ltd.
- Roni, S. (2011). *Risk management in the Swedish hotel industry: Managing safety ve security infra hospitium*. <http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=di>

- va2%3A431731vedswid=6669 (Erişim Tarihi:17.05.2020)
- Sağlık Platformu. (2020). *Kanında 1 promil alkol saptanan sürücülerin yüzde 70'i kazalara neden olmakta*. <https://www.saglikplatformu.com/kaninda-1-promil-alkol-saptanan-suruculerin-yuzde-70i-kazalara-neden-olmakta/> (Erişim Tarihi:06.09.2020)
- Seyyar A.,(2004). *Ulusal ve Uluslararası Mevzuat Açısından İş Sağlığı ve İş Güvenliği Sisteminde İş Yeri Hekimliği ve İşyeri Hemşireliği Uygulamaları*. 1. Ulusal Sağlık Geliştirme ve Sağlık Eğitimi Sempozyumu, Kasım 24- 26.
- Spor, Y. (1986). *Bir cam fabrikasında çalışan işçilerde sıcaklığın oluşturduğu sorunlar: I (Fizik ve Fizyolojik)*. 22. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, İzmir.
- Swaen, G. M., van Amelsvoort, L. P., Bultmann, U., Slangen, J. J., ve Kant, I. J. (2004). Psychosocial work characteristics as risk factors for being injured in an occupational accident. *Journal of Occupational ve Environmental Medicine*, 46, 521–527.
- Şener, B. (2009). *Konaklama işletmelerinde önbüro yönetimi*. Ankara: Detay Yayınları.
- Şahingöz, S.A. ve Şık, A. (2015). *Konaklama ve beslenme işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliği*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Şerifoğlu, U. K. ve Sungur, E. (2007). İşletmelerde Sağlık ve Güvenlik Kültürünün Oluşturulması; Tepe Yönetimin Rolü ve Kurum İçi İletişim Olanaklarının Kullanımı, Yönetim, 58, 1-17.
- Tambay, A. (2018). *İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının örgütsel bağlılığa etkisinde psikolojik sözleşmenin aracılık rolü: çimento sektöründe bir araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı. Konya.
- Teran S. ve Crain T. (2010). *A menu for protecting the health and safety of restaurant workers*. Labor Occupational Health Program at UC Berkeley and Young Workers United. USA. Occupational Safety and Health Administration.
- Tsing, G. C. ve Koh D. (2011). *Occupational diseases, global occupational health*. New York: Oxford University Press.
- Tunay M. ve Varol T. (1998). *Orman Ürünleri Endüstrisinde Gürültü Riski*. 6.Ergonomi Kongresi. Ankara: MPM Yayınları.
- Tunçay S.U. ve Yeldan İ. (2015) Kas iskelet sistemi rahatsızlıklarıyla fiziksel inaktivite ilişkili midir? *AĞRI*,25, 147- 155.
- Türk Dil Kurumu- [TDK], (2020).*Türk DİL Kurumu Sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi:24.10.2020)
- Türkiye İstatistik Kurumu, [TUİK]. (2020). *İstatistikler*. <https://www.tuik.gov.tr/> (Erişim Tarihi:24.10.2020)
- Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu [TİSK] (2014). *İş sağlığı ve güvenliği ders notları*. Ankara: Grup Matbaacılık.
- Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği [TURSAB],(2020). *Turizm istatistikleri*. <https://www.tursab.org.tr/istatistikler> (Erişim Tarihi:18.10.2020)
- The Service and Hospitality Safety Association of Saskatchewan Inc. [SHSA] (2009). *He-*

- alth and safety for hospitality small business*. <https://www.worksafefbc.com/en/resources/health-safety/books-guides/health-and-safety-for-hospitality-small-business?lang=en> (Erişim Tarihi:11.05.2020)
- Ulucan H.F. ve Zeyrek S., (2012). *Ofislerde İş Sağlığı ve Güvenliği*. Ankara: İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Müdürlüğü.
- Ünver M. (2016). *Toplu yemek hizmeti sektöründe iş sağlığı ve güvenliği*. Uzmanlık Tezi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Uysal, B., Özçiftçi A. ve Kurt, Ş. (2005). Türkiye’de küçük ve orta ölçekli mobilya imalat işletmelerinde meydana gelen iş kazalarının analizi. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 8 (3).
- Van Dongen, H.P., 2006. Shift work and inter-individual differences in sleep and sleepiness. *Chronobiol. Int.* 23 (6), 1139–1147.
- World Travel Organization [WTO]. (2019). *International tourism highlights: 2019 edition*. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152> (Erişim Tarihi:18.08.2020)
- Wilkinson, T., (2008). *Musculoskeletal disorders (msds) in the hotel, restaurant and catering industry*, European Agency for Safety and Health at Work,
- Yamurluklu Y., (2016). *Otel işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliğinin değerlendirilmesi*. İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlık Tezi. T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü.
- Yamak, H. (2020). *İş sağlığı ve güvenliği ders notları*. <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/halil.yamak/129502/MAK%C4%B0NELERDEN%20KAYNAKLI%20KAZALAR%20VE%20MAK%C4%B0NELER%C4%B0N%20G%C3%9CVENL%C4%B0%20KULLANIMI.pdf> (Erişim Tarihi:18.02.2020)
- Yaşar A. (2010). *Sakaryada bir inşaat sahasında çalışan işçilerin çalışma koşulları ile iş kazaları geçirme durumları ve ilişkili etmenler*.(Yayımlanmamış Yüksek Lisan Tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Yılmaz, A. İ. (2013). İş sağlığı ve güvenliğinde kaza zinciri teorisinin önemi ile açık işletmelerdeki tehlikeli hareketler ve tehlikeli durumlar. *MT Bilimsel Yer Altı Kaynakları Dergisi*, 3:27-39
- Yılmaz E, (2006). *OHSAS 18001 İş sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminin iso 14001 çevre yönetim sistemine entegrasyonu: Seramik sektörü uygulaması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Yılmaz, G. (2003). *İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin Tarihi Gelişimi*. (www.isguvenligi.net/yazi.php?yazi_id=34) (Erişim : 13.08.2019).
- Yiğit A. (2011). *İş güvenliği*. Bursa : Alfa Aktüel Yayınları,
- Yirik, Ş., Ören D. ve Ekici R. (2014). Dört ve beş yıldızlı otel işletmelerinde çalışan personelin örgütsel stres ve örgütsel tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkilerin demogra-

- fik değişkenler bazında incelenmesi. *Journal of Yasar University*, 9(35), 6099-6260.
- Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) (2014). *İş sağlığı ve güvenliği ders notları*. Ankara:Grup Matbaacılık.
- Zeydan, Z.E., Ö. Zeydan, ve Yıldırım Y. (2009). *Hasta bina sendromu*. IX. Ulusal Tesi-sat Mühendisliği Kongresi Bildiriler Kitabı, 587-595. http://www.mmo.org.tr/resimler/dosya_ekler/0565ab715bcfd5a_ek.pdf (Erişim Tarihi: 17/04/2019)
- Zor F, Ersöz N, Külahçı Y, Kapı E ve Bozkurt M. (2009). Birinci basamak yanık tedavisi-sinde altın standartlar. *Dicle Tıp Dergisi*, 36 (3):219- 225.

Anayasa

Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası. (Resmî Gazete Tarihi: 09.11.1982 Resmî Gazete Sayısı: 17863).

Kanunlar

1475 sayılı İş Kanunu (Resmi Gazete Tarihi: 25/8/1971, Resmi Gazete Sayısı: 13943).

1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu. (Resmî Gazete Tarihi: 06.05.1930 Resmî Gazete Sayısı: 1489)

4857 sayılı İş Kanunu (Resmi Gazete Tarihi: 22/05/2003, Resmi Gazete Sa-yısı: 25134).

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (Yayımlandığı Resmî Gazete Tarih: 16/6/2006 Sayı : 26200).

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, (Resmî Gazete Tarihi: 04.02.2011 Resmî Gazete Sayısı: 27836)

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (İSGK) (Resmi Gazete Tarihi: 20/06/2012, Resmi Gazete Sayısı: 28339)

Yönetmelikler ve Tüzükler

Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 25.01.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28539)

Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 15.06.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28678)

Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 28.07.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28721)

Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yö-netmelik (Resmi Gazete Tarihi: 30.04.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28633)

Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 22.08.2013)

Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik. (Resmi Gazetede Yayım Tarih ve Sayısı:23.12.2003-25325)

Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği. (Resmi Gazetede Yayım Tarih ve Sayısı: 23.12.2003-25325)

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. (Resmi Gazete' de yayım Tarih ve Sayısı:11.02.2004-25370).

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012 Resmi Gazete Sayısı: 28512)

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği (Resmi Gazete Tarihi: 26.12.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28509)

İşyeri Hekimlerinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 27.11.2010 Resmi Gazete Sayısı: 27768)

İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 30.03.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28603)

İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, (Resmi Gazetede Yayım Tarihi ve Sayısı: 16.12.2003 – 25318)

İş Sağlığı ve Güvenliği Tüzüğü, (Resmi Gazetede Yayım Tarih ve Sayısı: 11.04.1974-14765)

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği. (Resmi Gazetede Yayım Tarih ve Sayısı: 09.12.2003 – 25311)

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazetede Yayım Tarihi ve Sayısı:07.04.2004-25426.)

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013 Resmi Gazete Sayısı:28681)

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği (Resmî Gazete Tarihi: 29.12.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28512)

Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik. (Resmi Gazete' de Yayım Tarih ve Sayısı: 26.12.2003-25328.)

Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği. (Resmi Gazetede Yayım Tarihi ve Sayısı:11.02.2004-25370)

Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete Tarihi: 12.08.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28733)

Tozla Mücadele Yönetmeliği (Resmi Gazete Tarihi: 05.11.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28812)